

Skellefteå kommuns yttrande över betänkandet Skärpta villkor för anhöriginvandring

Skellefteå kommun har mottagit betänkandet Skärpta villkor för anhöriginvandring på remiss, och avger härmed följande yttrande.

Sammanfattning

Skellefteå kommun ser både möjligheter och risker med det aktuella lagförslaget. Kommunen välkomnar vissa delar men vill samtidigt lyfta fram allvarliga konsekvenser för utsatta grupper och kommunens framtida kompetensförsörjning.

Kommunen ställer sig bakom flera delar av lagförslaget, bland annat:

- Att svensk lagstiftning harmoniseras med regler i övriga EU-länder.
- Att försörjningskrav används som ett verktyg för att främja egen försörjning och etablering.
- Att uppehållstillstånd kan nekas i fall där anknytningspersonen tidigare har utsatts för våld, hot eller kränkningar av den person som önskar invandra.

Skellefteå kommun anser att en reglerad invandring är viktig, särskilt när den främjar integration genom etablering på arbetsmarknaden. Samtidigt är det avgörande att lagstiftningen utformas med respekt för Sveriges internationella åtaganden och med fokus på rättssäkerhet, humanitet och samhällsgemenskap.

Det aktuella lagförslaget bedöms kunna uppnå sitt syfte, men riskerar samtidigt att göra det på bekostnad av grundläggande mänskliga rättigheter. Förslaget kan få negativa konsekvenser för redan utsatta grupper, och det finns en oro för att det kan försvåra integrationen samt skapa utmaningar för kommunens långsiktiga kompetensförsörjning.

Trots dessa farhågor ställer sig Skellefteå kommun bakom flera delar av förslaget. Det gäller bland annat anpassningen av svensk lagstiftning till övriga EU-länders regler, införandet av försörjningskrav som ett verktyg för att främja egen försörjning och etablering, samt möjligheten att neka uppehållstillstånd i fall där anknytningspersonen tidigare har utsatts för våld.

Utifrån utredningens innehåll vill kommunen yttra sig över några delar i förslaget.

Synpunkter uppdelade per kapitel

Kapitel 6 Krav för att vara anknytningsperson

Skellefteå kommun konstaterar att regeringens önskan, så som den uttalas i utredningens direktiv – att kraftigt minska antalet asylsökande till Sverige genom att begränsa möjligheterna till anhöriginvandring och därmed minska incitamentet att söka asyl i Sverige – sannolikt kommer att uppnås.

Samtidigt ser kommunen med oro på att flera av de föreslagna förändringarna riskerar att stå i konflikt med internationella konventioner, däribland FN:s konvention om mänskliga rättigheter och Barnkonventionen. Rätten till familjeliv är en grundläggande mänsklig rättighet, och förslagen i kapitel 6.2 och 8.7 innebär en ytterligare åtstramning som kan leda till att familjer hålls åtskilda och att viktiga humanitära värden går förlorade.

Kommunen ser även en risk för ökad ojämlikhet mellan olika grupper. Lagförslaget gör en tydlig åtskillnad mellan svenska (eller nordiska) medborgare och personer med uppehållstillstånd, där den senare gruppen får mer begränsade möjligheter till familjeåterförening. Inom denna grupp särbehandlas dessutom flyktingar jämfört med alternativt skyddsbehövande, trots att båda riskerar allvarliga övergrepp i hemlandet. Att alternativt skyddsbehövande får betydligt sämre förutsättningar att återförenas med sin familj visar att lagförslaget i första hand syftar till att begränsa invandring, snarare än att säkerställa likvärdigt skydd för utsatta individer.

Kravet på väntetid för anhöriginvandring (kapitel 6.2.5) är särskilt problematiskt. Det visar på bristande hänsyn till rätten till familjeliv och riskerar att försvåra integrationen i det svenska samhället. Möjligheten att leva tillsammans med sin familj har stor betydelse för individens psykiska och sociala välmående, och försvårad återförening drabbar framför allt personer som på grund av skyddsbehov inte kan återvända till sina familjemedlemmar i hemlandet.

Skellefteå instämmer i de risker som sammanfattas i kapitel 14.10–14.11, särskilt vad gäller lagförslagets konsekvenser för enskilda vuxna och barn. Kommunen delar även den oro som uttrycks i kapitel 14.13 gällande de möjliga konsekvenserna för den framtida kompetensförsörjningen.

Kapitel 8 Krav på försörjning m.m. som villkor för anhöriginvandring

Skellefteå kommun betonar vikten av en reglerad invandring som främjar integration genom etablering på arbetsmarknaden. Samtidigt är det avgörande att lagstiftningen utformas med respekt för internationella åtaganden och med fokus på rättssäkerhet, humanitet och samhällsgemenskap.

De föreslagna förändringarna av försörjningskravet innebär att arbetskraftsinvandrare får lättare att uppfylla kraven, jämfört med personer som har uppehållstillstånd på grund av skyddsbehov. Trots de föreslagna undantagen för flyktingar och andra skyddsbehövande finns en risk att försörjningskravet hindrar familjer från att utöva sin rätt till återförening. Detta

SKELLEFTEÅ KOMMUN

kan få särskilt allvarliga konsekvenser för personer som inte har möjlighet att återvända till sina familjemedlemmar i hemlandet.

Kommunen ser också en risk att försörjningskravet påverkar kvinnor negativt, särskilt i fall där kvinnor är anknytningsperson. Kvinnor har generellt lägre inkomster än män och möter ofta större hinder för etablering på arbetsmarknaden, bland annat på grund av utbildningsbakgrund och begränsad språkkompetens. Dessa strukturella skillnader gör att försörjningskravet kan slå särskilt hårt mot familjer i de fall där anknytningspersonen är en kvinna.

Kapitel 9 Skäl att neka uppehållstillstånd på grund av anknytning

Skellefteå kommun ser positivt på att lagförslaget stärker möjligheten att neka uppehållstillstånd i fall där anknytningspersonen tidigare har utsatts för våld, hot eller andra former av kränkande behandling av den person som önskar invandra till Sverige.

Att särskilt beakta relationsvåld i bedömningen av anknytning är ett viktigt steg mot att skydda utsatta individer, främja trygghet och förebygga fortsatt våldsutsatthet. Det är enligt Skellefteå Kommun viktigt att markera att Sverige tar våld i nära relationer på allvar även i migrationsrättsliga sammanhang, och att skyddet för den som redan befinner sig i landet särskilt beaktas i beslutsprocessen.